EVROPSKÝ PARLAMENT

2004 *2009*

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

Brusel 11. července 2008

Zpráva delegace výboru LIBE o návštěvě Kypru (25.–27. května 2008)

Zpravodajka: Jeanine HENNIS-PLASSCHAERT

1. Cíl a časový plán

Ve dnech 25.–27. května 2008 navštívila delegace 7 poslanců Evropského parlamentu Kypr. Delegaci předsedala paní Martine ROUREOVÁ (viz přiložený seznam – příloha 1).

Cílem návštěvy bylo shromáždit informace, přímo zjistit, jaká je situace, co se týče přijímání žadatelů o azyl a nelegálních přistěhovalců na Kypru, ověřit podmínky středisek, zhodnotit, jakým způsobem jsou prováděny příslušné evropské směrnice a nařízení[1], a také si vyměnit názory se zástupci občanské společnosti a s vládními orgány. Návštěvě Kypru předcházely podobné cesty do Itálie (Lampedusa), Španělska (Ceuta, Melilla a na Kanárské ostrovy), Francie (Paříž), na Maltu, do Řecka, Belgie, Spojeného království, Nizozemska, Polska a Dánska.

Návštěva delegace se zaměřila na 3 různá uzavřená střediska (famagustské zadržovací středisko, policejní stanice v Aradippou, zadržovací středisko v bloku 10 ústředního vězení v Nikósii) a jedno otevřené přijímací středisko (přijímací středisko v Kofinou).

[1] Směrnice Rady 2003/9/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl (přijímací směrnice – Úřední věstník L 031, 6.2.2003 s. 18-25)

Směrnice Rady 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka (směrnice o řízení – Úřední věstník L 326, 13.12.2005 s. 13-34)

Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (nařízení Dublin II – Úřední věstník L 050, 25.2.2003 s. 1-10)

S delegací se setkali tito představitelé:

- ministr vnitra, pan Neoklis SYLIKIOTIS
- ministryně práce a sociálních věcí, paní Sotiroulla CHARALAMBOUSOVÁ
- ředitelka Odboru občanského rejstříku a migrace Ministerstva vnitra, paní Anny SHAKALLIOVÁ
- zástupkyně velitele policie, Ministerstvo spravedlnosti a veřejného pořádku, paní Marianna FRANTZIOVÁ
- superintendant „A“, Oddělení cizinecké a přistěhovalecké policie, Policie, Ministerstvo spravedlnosti a veřejného pořádku, pan Emilios LAMBROU
- vrchní inspektorka, Policie, Ministerstvo spravedlnosti a veřejného pořádku, paní Kyriaki LAMBRIANIDOUOVÁ
- inspektor, Policie, Ministerstvo spravedlnosti a veřejného pořádku, pan A. LEONIDOU
- členové správy azylové služby, Ministerstvo vnitra, pan Sotos KTORIS, pan Andreas CONSTANTINOU, paní Natasa ANDREOUOVÁ, paní Kakia DEMETRIOUOVÁ a paní Agni PAPAGEORGIOUOVÁ

Delegace se rovněž setkala s řadou zástupců různých organizací, jako jsou:

- *vysoký komisař OSN pro uprchlíky (UNHCR)*
- *Amnesty International*, program pro Evropu a Střední Asii
- *KISA* – činnost na podporu rovnosti a proti rasismu
- *Apanemi* – rovnost mužů a žen
- *Future Worlds Centre*

Na závěr návštěvy uspořádala delegace tiskovou konferenci. Návštěvě se věnovaly kyperské sdělovací prostředky.

2. Souvislosti

Díky své jedinečné zeměpisně strategické poloze a vstupu do EU dne 1. května 2004 se Kypr v poměrně krátké době stal jednou z hlavních evropských zemí, které přijímají žadatele o azyl a nelegální přistěhovalce. Kyperský azylový systém je stále v začátcích, protože kyperské orgány převzaly odpovědnost za posuzování žádostí o azyl teprve v lednu 2002. Předtím o tom, kteří žadatelé o azyl jsou opravdoví uprchlíci, rozhodoval vysoký komisař OSN pro uprchlíky (UNHCR).

V roce 2007 podalo v části spravované oficiální kyperskou vládou žádost o azyl 6 789 nových žadatelů. V poměru k počtu obyvatel byl tento počet srovnatelný s 600 000 novými žádostmi ve Spojeném království nebo 800 000 v Německu. I když tato teoretická srovnání mají své meze, je přesto zřejmé, že Kypr čelil (a stále čelí) mnoha vážným potížím. Velká část nelegálních přistěhovalců považuje Kypr především za odrazový můstek pro vstup do dalších členských států EU.

Je naprosto jasné, že vysoký počet nelegálních příslušníků třetích zemí překračujících demarkační linii, která odděluje Tureckem obsazenou část Kypru od druhé části země, způsobuje celou řadu obtíží a měl by být pokládán za vážný problém. Méně než 1 % žadatelů o azyl a nelegálních přistěhovalců vstupuje přímo do oblasti spravované oficiální vládou Kyperské republiky. Naprostá většina z nich vstupuje na Kypr přes demarkační linii.

Dalším tématem jsou tzv. výsostné oblasti britské správy (SBA) na Kypru. Výsledkem jednání mezi Spojeným královstvím a vládou Kyperské republiky bylo v únoru 2003 podepsání memoranda o porozumění ohledně odpovědnosti Spojeného království (skrze správu SBA) za nelegální přistěhovalce a žadatele o azyl, kteří vstupují na území ostrova Kypru přímo přes výsostnou oblast britské správy.

Na Kypru jsou dva hlavní druhy středisek:

- Několik zadržovacích středisek pro (registrované a neregistrované) nelegální přistěhovalce, které čeká návrat a odsun. Současná maximální kapacita je 179 osob. Dokončení nového zadržovacího střediska o kapacitě 300 osob se předpokládá v roce 2011. Je-li kapacita zadržovacího střediska naplněná, orgány jednoduše přestanou osoby zatýkat;
- Jedno otevřené přijímací středisko žadatelů o azyl, kteří čekají na konečné rozhodnutí svých žádostí, o maximální kapacitě 120 osob.

Udělení statutu uprchlíka – a počty uznaných žádostí o podpůrnou ochranu na Kypru:
Viz příloha II. Stojí za povšimnutí, že vysoký komisař OSN pro uprchlíky (UNHCR) nepoukazuje na nízký počet těch, kterým je přiznán status uprchlíka. Vysoký komisař OSN pro uprchlíky (UNHCR) však zdůrazňuje, že je zde prostor pro procedurální zlepšení a proto vznáší námitky proti následující praxi:

- Po udělení doporučení směřujících k přiznání statusu uprchlíka dochází před vydáváním konečných rozhodnutí k dlouhotrvajícím prodlením (až 3 roky);
- Rozhodování je ve složitých případech (většinou v případech potencionálního přiznání) zdržováno a následkem toho nejsou rozhodnutí vydána během přiměřeně dlouhé doby.

3. *Oficiální* řízení po příchodu žadatelů o azyl

Udělení azylu je výhradní odpovědností státu, stejně jako ve všech členských státech EU. Žádosti o azyl by měly být podány v zásadě neodkladně v místě vstupu do země. Ale i v případě, že je někdo např. zadržen na ulici, má stále možnost žádost o azyl podat.

Azylová služba připravila leták pro žadatele o azyl (o tom, jak požádat o postavení uprchlíka, jak obdržet povolení k pobytu a pracovní povolení, údaje o právech a povinnostech uprchlíka, jak získat přístup k veřejné podpoře a informace o pohovorech, na jejichž základě je žadatelům udělován status uprchlíka). Formuláře žádosti o azyl jsou dostupné v řečtině, turečtině, angličtině, francouzštině, arabštině, perštině, srbochorvatštině a ruštině. Pokud formuláře žádosti neexistují v jazyce, ve kterém žadatel o azyl umí číst nebo psát, může žadatel bezplatně požádat o tlumočníka.V případě, že je žadatel o azyl bez domova, měl by o tom informovat úředníka, aby bylo možné učinit potřebná opatření k zajištění ubytování.

Po rozhovoru s žadatelem předá úředník, který prošel speciálním školením, azylové službě zápis s hodnocením a žadatel o azyl obdrží tzv. potvrzovací dopis (dokládající, že podal žádost o azyl). Po obdržení tohoto potvrzovacího dopisu musí žadatel o azyl požádat o průkaz cizince a přechodné povolení k pobytu (obojí bezplatně). Dále musí žadatel o azyl do tří dnů po obdržení potvrzovacího dopisu podstoupit lékařské vyšetření.

Je-li žádost o azyl přijata, obdrží žadatel o azyl dopis s vyrozuměním, ve kterém je potvrzeno postavení, které mu bylo přiznáno (postavení uprchlíka, podpůrné ochrany nebo pobytu z humanitárních důvodů). Je-li žádost zamítnuta, obdrží žadatel o azyl dopis, ve kterém jsou

vysvětleny důvody a má právo se odvolat ve lhůtě stanovené v zamítacím dopisu. Přezkumný orgán pro uprchlíky odpovídá za přezkoumání žádostí o azyl, jež byly zamítnuty azylovými službami.

Do vydání konečného rozhodnutí o žádosti o azyl má žadatel právo:

- na legální pobyt a volný pohyb na Kypru;
- ucházet se o zaměstnání v polnohospodářství a živočišné výrobě (pouze po šesti měsících);
- získat veřejnou podporu skrze Úřad pro sociální zabezpečení tím, že se prokáže potvrzovacím dopisem. Jako první krok může Úřad pro sociální zabezpečení poskytnout částku pro uspokojení bezprostředních potřeb do doby, než bude přezkoumána žádost o sociální zabezpečení;
- na bezplatnou lékařskou péči (na základě ročního příjmu žadatele);
- na vzdělání (nezletilé osoby bez doprovodu nebo nezletilé děti žadatelů o azyl).

Podle zákona o uprchlictví (článek 7) je zadržení povoleno na základě vydání soudního příkazu po dobu maximálně 32 dnů v případech, kdy žadatel o azyl zničil nebo zahodil své cestovní doklady či doklady totožnosti, nebo v případech, kdy byly použity falešné dokumenty. Pokud byla žádost zamítnuta (azylovými službami i přezkumným orgánem pro uprchlíky) a byl vydán příkaz k vyhoštění, může být žadatel také zadržen. Po vypršení 32 dnů je žadatel o azyl propuštěn.

Podle zákona o cizincích a přistěhovalcích a podle příslušné judikatury je rovněž možná vazba na základě vydání příkazu k vyhoštění nebo k zadržení (vydaného ředitelkou Odboru občanského rejstříku a migrace). Takový příkaz může být vydán, pokud byla osoba zadržena jako nelegální přistěhovalec, který nepodal žádost o azyl, a/nebo v případě, že osoba byla odsouzena k odnětí svobody za trestný čin (déle než 1 měsíc), následkem čehož je osoba považována za „nežádoucího“ přistěhovalce. Vazba na základě vydání příkazu k vyhoštění a k zadržení je neomezená. Vykonání příkazu k vyhoštění je odloženo do doby konečného rozhodnutí žádosti o azyl. Příkaz k vyhoštění a k zadržení je považován za správní akt a je možné se proti němu odvolat u Nejvyššího soudu Kyperské republiky podáním žádosti o přezkoumání zákonnosti zadržení (habeas corpus) a/nebo podáním žádosti podle článku 146 Ústavy. Kyperský právní systém nestanovuje pravidelné soudní přezkumy jako takové.

4. Návštěva dvou uzavřených zadržovacích středisek (25. 5. 2008)

4.1. Famagustské zadržovací středisko v Larnace¨)

Famagustské zadržovací středisko patří mezi menší střediska a spadá pod odpovědnost Ministerstva spravedlnosti a veřejného pořádku. Zařízení se nachází v přízemí policejní stanice. Maximální kapacita je 22 ubytovaných osob. V době návštěvy bylo přítomno 6 zadržených mužů ze Sýrie, 1 zadržený muž z Íránu a 1 zadržený muž z Pákistánu. Budova je zastaralá, ale čistá a v době návštěvy přijatelná. Z důvodu stížností a veřejného pohoršení po výtržnosti před několika lety jsou zadržení povinni se zdržovat vevnitř a nemohou se volně pohybovat po území střediska, přestože je ohraničeno ostnatým drátem. Kyperské orgány uvedly, že hledají řešení, jež by tuto situaci v blízké budoucnosti změnilo. Dveře cel se ve dne ani v noci nezamykají. Každá cela má zvonek, který mohou zadržení použít, pokud něco potřebují. Tlumočníci i lékařská pomoc mohou být poskytnuti na požádání, a/nebo pokud to policista (policisté) konající službu považuje (považují) za nutné. Formuláře objasňující práva zadržených osob byly dostatečně dostupné v 7 různých jazycích. Nejméně jeden ze zadržených tvrdil, že neví, proč přesně byl zatčen a je držen ve vazbě. Podle něj nebylo o jeho žádosti o azyl ještě rozhodnuto a jeho manželka a děti (které ve vazbě nejsou) se teď kvůli

jeho zadržení potýkají s vážnými problémy při obstarávání dostatečných prostředků na každodenní výdaje. Obecně se zdá, že osoby zadržované v tomto středisku byly ve své většině zatčeny poté, co se dostaly do konfliktu se zákonem, jsou považovány za nelegální a čekají na převoz do jiného zadržovacího zařízení, odkud budou navráceny zpět do země původu.

4.2. Policejní stanice v Aradippou

Policejní stanice v Aradippou je na cestě z Larnaky to Nikósie, nedaleko od famagustského zadržovacího střediska. Je to velmi moderní budova, která byla uvedena do provozu v roce 2004. Stanice má na starost v první řadě dohled nad touto oblastí. Kromě toho má 8 cel, v zásadě určených pro běžné podezřelé ze spáchání trestného činu. Přestanou-li stačit kapacity zadržovacích zařízení pro nelegální přistěhovalce, jsou nelegálních přistěhovalci ubytováni na základě výjimky i na policejní stanici v Aradippou. V takovém případě dělají kyperské orgány maximum pro to, aby nelegální přistěhovalci nepřišli do styku s běžnými podezřelými ze spáchání trestného činu. Zaručit to ovšem nemohou. Maximální kapacita budovy je 16 ubytovaných osob. Ženy a muži jsou ubytováni odděleně. Rodiny a nezletilí zpravidla zadržováni nejsou, přebírají je služby sociálního zabezpečení. Nezletilí, kteří jsou starší 16 let, mohou být zadrženi pouze v důsledku spáchání trestného činu.

5. Setkání s nevládními a mezinárodními organizacemi (26. 5. 2008)

Nevládní organizace vyjádřily své znepokojení nad efektivitou udělování azylu. Uvedly, že se stále častěji setkávají se sklonem zacházet se všemi přistěhovalci nejprve jako s nelegálními. Distribuce a dostupnost (i překlady) letáku (připraveného azylovou službou), v němž jsou vyložena práva žadatele o azyl, rozhodně není taková, jaká by být měla. Ostře byl také kritizován neúměrně vysoký počet nahromaděných nevyřízených žádostí a odvolání. Vysoký komisař OSN pro uprchlíky (UNHCR) obdržel stížnosti týkající se žádostí podaných v roce 2002, které stále ještě nejsou vyřízeny.

Podle nevládních organizací má žadatel po podání žádosti o azyl ve skutečnosti velmi omezený přístup ke svým právům, k právu na veřejnou podporu a podporu sociálního zabezpečení a zejména pak k ubytování. Jediné otevřené přijímací středisko na Kypru je přijímací středisko v Kofinou, které má malou kapacitu a neposkytuje ubytování svobodným můžům. V podstatě se očekává, že si žadatelé o azyl své ubytování i potřebné prostředky na každodenní výdaje najdou sami. Podle nevládních organizací kyperské orgány navíc systematicky odmítají brát v potaz situaci zranitelných osob. Individuální posouzení s cílem rozpoznat osoby, které potřebují zvláštní zacházení, se zdá nedostatečné nebo úplně chybí.

Kypr nemá zákonem stanovenou maximální dobu zadržení. Přestože orgány tvrdí, že pravidlem je maximální doba 6 měsíců, dochází v některých případech i k dlouhodobému držení ve vazbě (více než 24 měsíců), většinou v těch případech, kdy osoby, jimž byla žádost o azyl zamítnuta, nemohou být (z různých důvodů) vyhoštěni do země původu či průjezdu, a/nebo v případech, kdy si žadatelé o azyl odpykali trest za spáchání menšího trestného činu (příkaz k vyhoštění je pozastaven do doby vyřízení žádosti, ale samotný příkaz k zadržení pozastaven není). Na otázky ohledně pravidelných soudních přezkumů vazby nebylo možné získat odpověď. Rozpoutala se krátká diskuse o přístupu k právní pomoci. Zdá se, že s bezplatnou právní pomocí, která by mohla být poskytnuta (zamítnutému) žadateli o azyl v případě, že nedisponuje dostatečnými finančními prostředky k jejímu zaplacení, se vůbec nepočítá.

Nevládní organizace sice mají k žadatelům o azyl a zadrženým osobám v zásadě přístup, došlo však i k několika případům, kdy jim přístup policie ztěžovala. Stížnosti podané nevládními organizacemi, a to i k Nezávislému výboru pro vyšetřování stížností na policii (zřízenému roku 2004), byly označeny za „nepodložené“.

6. Setkání s komisařkou pro veřejnou správu (veřejná ochránkyně práv), paní Elianou NICOLAOUOVOU (26. 5. 2008)

Veřejná ochránkyně práv, která představuje nezávislý orgán, napsala o situaci žadatelů o azyl mnoho zpráv. Ve svých zprávách veřejná ochránkyně práv především zmínila délku přezkoumávání žádostí, velmi omezený přístup k lékařským a sociálním službám a zadržování příslušníků třetích zemí na základě vydání příkazu k vyhoštění nebo k zadržení. Přestože stále existují problémy, které je nutné řešit, veřejná ochránkyně práv uvedla, že v průběhu minulých let bylo dosaženo pokroku.

Veřejná ochránkyně práv považuje rozhodnutí vlády omezující právo žadatelů o azyl na zaměstnání pouze na práci v živočišné výrobě a polnohospodářství za diskriminační a nezákonné a žádá vládu, aby toto rozhodnutí přezkoumala.

7. Návštěva otevřeného střediska pro příjem (26. 5. 2008)

Přijímací středisko v Kofinou

Přijímací středisko v Kofinou je jediným otevřeným střediskem na Kypru. Je v provozu od ledna roku 2004 a leží 3 kilometry od vesnice Kofinou na cestě z Nikósie do Limassol. Přijímací středisko v Kofinou spadá pod odpovědnost Ministerstva vnitra, přesněji pod azylovou službu. Běžné organizační záležitosti a samotný provoz střediska zajišťuje Rada pro sociální zabezpečení v Kofinou.

Středisko se skládá z 18 obdélníkových prefabrikovaných buněk a má maximální kapacitu 120 ubytovaných osob. Čtyři buňky jsou vyhrazeny pro správu, další čtyři jsou používány jako společné prostory a dvě jsou hygienická zařízení. Zbývajících 8 buněk je vyhrazeno jako osobní prostor žadatelů o azyl. Ve všech buňkách je klimatizace. Nedávno bylo zlepšeno vybavení dětského hřiště a zlepšuje se i další vybavení. Středisko poskytuje ubytování rodinám a zejména svobodným ženám. Stravu dodává místní stravovací služba v souladu s přáními a potřebami ubytovaných. Celkové podmínky ve středisku jsou základní, ale čisté a dosahují standardu. Jsou zajištěny i volnočasové aktivity. Zároveň je však třeba zdůraznit, že vzhledem ke své materiální infrastruktuře a izolované poloze není toto středisko vhodné pro dlouhodobý pobyt.

Středisko je otevřené, ubytovaní s platnými doklady totožnosti tedy mají volnost pohybu. Ubytovaní i všichni návštěvníci jsou povinni zapsat svůj příchod a odchod do prezenční knihy, čímž se předchází prostituci. Nicméně přímo ze střediska nejezdí žádná veřejná doprava do větších kyperských měst (ani v opačném směru). Ubytovaným se doporučuje, aby na autobus čekali na neoznačeném místě na silnici přibližně 2 km od střediska. Dojde-li k situaci, kdy je potřeba, aby autobus mimořádně zastavil přímo před střediskem (např. za špatného počasí), požádají pracovníci střediska pravidelné autobusové linky na trase Limassol–Nikósie, aby autobusy odbočily z dálnice a před střediskem zastavily.

Univerzita v Nikósii vede v přijímacím středisku různé programy. Tyto programy jsou financovány Evropským fondem pro uprchlíky a jejich cílem je zlepšit životní podmínky ve středisku, zavést lepší správní postupy a poskytovat lepší sociální zabezpečení a psychologické služby.

8. Návštěva třetího uzavřeného zadržovací střediska (26. 5. 2008)

Zadržovací středisko v bloku 10 ústředního vězení v Nikósii

Toto zadržovací středisko se nachází v uzavřeném prostoru ústředního vězení v hlavním městě Kypru. Středisko je přímo určené pro zadržené, které čeká návrat a odsun. Jeho maximální kapacita je 80 zadržených osob. Spadá pod odpovědnost Ministerstva spravedlnosti a veřejného pořádku. V době návštěvy bylo ve středisku přítomno přibližně 40 zadržených mužů mnoha národností. Středisko se skládá ze dvou pater s hygienickým zařízením na obou z nich. Zařízení je základní, ale v době návštěvy čisté. O celu se dělí dva zadržení. Středisko má všechny znaky běžného vězení, zadrženým je však povoleno zdržovat se v průběhu dne mimo své cely.

9. Setkání s panem Neoklisem SYLIKIOTISEM, ministrem vnitra, a paní Sotiroulou CHARALAMBOUSOVOU, ministryní práce a sociálních věcí (27. 5. 2008)

Ministr Sylikiotis delegaci mile přivítal a uvedl, že si cení skutečnosti, že Parlament dohlíží na situaci v členských státech a na to, zda jsou směrnice EU správně prováděny.

Ministr ve svém projevu dále zdůraznil zeměpisnou polohu Kypru. *„Kypr je již dlouhou dobu pohostinným místem. Na ostrov přichází mnoho lidí. V roce 2006 přicházela většina imigrantů z Libanonu, mnoho jich ovšem přišlo také z Palestiny, Sýrie a Iráku. Kypr si s těmito situacemi poradil a stal se mostem, přes který směřovala humanitární pomoc.“* Také uvedl, že zdrojem vážných problémů je vedle zeměpisné polohy i turecká okupace. *„Severní část ostrova je jako velká černá díra, kterou mnozí nelegální přistěhovalci využívají k tomu, aby se dostali do vládou kontrolované části Kypru.“* Ministr pak znovu vysvětlil, že demarkační linie o délce více než 180 kilometrů není *„hranice, nýbrž území, na kterém panuje příměří“*. Ruku v ruce s naléhavou potřebou zajistit v souladu s nařízením EU o demarkační linii v co největší míře právo na volný pohyb osob přes demarkační linii musí proto jít přísnější kontroly.

Ministr uznal, že ne všechny postupy související s azylem a migrací fungují bezchybně. Vyzdvihnul spolupráci s nevládními organizacemi. *„Jejich kritika je využívána ke zlepšení politik a jejich uplatňování“*. V současné době je na Kypru přes 8 000 nevyřízených žádostí o azyl. Ministr označil dlouhou dobu zpracování těchto žádostí za jednu z hlavních příčin tak vysokého počtu nahromaděných žádostí a přiznal, že odpovědné úřady by měly být lépe vybaveny, co se zařízení i personálu týče. Kypru je při překonávání potíží, kterým čelí, nápomocno mnoho členských států EU, byla by však oceněna jejich větší solidarita.

V počátečních měsících roku 2008 bylo podáno 1 292 nových žádostí o azyl a bylo vydáno 1 757 rozhodnutí. Viz také Příloha II. Šesti žadatelům o azyl bylo přiznáno postavení uprchlíka a čtyřiceti udělen dočasný humanitární status. 795 žádostí bylo zamítnuto a 936 záznamů bylo uzavřeno (žadatel opustil území nebo uprchl).

Podle ministra orgány podporují výstavbu nových přijímacích prostor, jež by byly ve větší blízkosti měst, aby žadatelé o azyl nebyli izolováni. Kypr tento rok začleňuje směrnici 2005/85 do vnitrostátních právních předpisů. Ministerstvo vytvořilo nezávislý orgán, který bude provádět analýzu všech fondů solidarity EU s cílem získat z těchto fondů co největší přínos.

Ministr uvedl, že vláda zcela nedávno rozhodla o tom, že doba zadržení by zpravidla neměla přesáhnout dobu 6 měsíců. Kromě toho se plánuje výstavba nových zadržovacích středisek s lepšími životními podmínkami. Co se týče přístupu k bezplatnému právnímu poradenství a pomoci, ministr připustil, že právní pomoc, kterou zajišťují nevládní organizace, není dostatečná.

Ministryně Charalambousová uvedla, že vede nepřetržitý dialog s vysokým komisařem OSN pro uprchlíky (UNHCR) a že usiluje o zlepšení dialogu s ostatními nevládními organizacemi. Ministryně také poukázala na svůj záměr rozšířit odvětví, ve kterých by žadatelé o azyl měli právo pracovat. V současné době je toto právo omezeno na práci v živočišné výrobě a v polnohospodářství, ovšem pouze s ohledem na stav pracovního trhu. Společná dohoda (která se týká všech zaměstnanců, nejen žadatelů o azyl) mezi odbory a zemědělskými svazy je předmětem kritiky a je považována za nedostatečnou. Nová dohoda je předmětem jednání. Na Kypru není v současnosti stanovena minimální mzda na celostátní úrovni, ale jen pro některá zaměstnání. Dle slov ministryně bude minimální mzda stanovena i pro další zaměstnání, pokud to bude uznáno za nutné.

11. Závěry a žádost o (dodatečné) informace

- **Současná kapacita pro příjem žadatelů o azyl je omezená.** Středisko v Kofinou je jediné přijímací středisko pro žadatele o azyl, kteří na Kypru nemají žádné bydliště. Středisko má kapacitu 120 ubytovaných osob a poskytuje ubytování rodinám a zejména ženám. Žádáme kyperské orgány, aby laskavě potvrdily, zda vskutku plánují:
    - rozšířit středisko v Kofinou alespoň o 9 dalších ubytovacích buněk. Pokud ano, aby upřesnily termín;
    - zlepšit možnosti veřejné dopravy;
    - zabývat se nedostatkem nouzového ubytování pro svobodné muže. Pokud ne, z jakého důvodu;
    - vybudovat další přijímací zařízení, které by odpovídalo standardům (i pro dlouhodobý pobyt) v méně izolované oblasti. Pokud ano, aby upřesnily termín.

- **Všechny nevládní organizace uvedly, že individuální posouzení s cílem rozpoznat osoby, které potřebují zvláštní zacházení, je podle nich nedostatečné nebo úplně chybí.** Kyperské orgány k tomu uvedly, že osoby, které potřebují zvláštní zacházení, jsou rozpoznávány na prvním místě pracovníky služeb sociálního zabezpečení, u kterých se většina žadatelů o azyl hlásí brzy poté, co podají žádost o azyl. Potřebu zvláštního zacházení *lze* rozpoznat i v průběhu pohovoru. Ve zvláštním případě nezletilých žadatelů o azyl informuje imigrační oddělení policie po přijetí žádosti azylovou službu. Azylová služba informuje okamžitě služby sociálního zabezpečení, aby nezletilé převzala do své péče. Oběti mučení jsou sociálním pracovníkem poslány na Oddělení pro rehabilitaci obětí mučení ihned po rozpoznání nebo oznámení jejich stavu v průběhu pohovoru nebo dříve. Azylová služba navíc, jak uvedly kyperské orgány, vede projekt spolufinancovaný Evropským fondem pro uprchlíky na zajištění sociální pomoci a psychologické podpory pro žadatele o azyl. Projekt realizují

nevládní organizace. Kromě výše uvedeného žádáme kyperské orgány, aby laskavě potvrdily, zda v současné době existují specifické pokyny pro individuální posuzování (zejména s cílem rozpoznat osoby, které potřebují zvláštní zacházení). Pokud tyto pokyny existují, jsou veřejně přístupné?

- **Distribuce a dostupnost (i překladů) letáku (připraveného azylovou službou), v němž jsou vyložena práva žadatele o azyl, se zdá nedostačující.** Žádáme kyperské orgány, aby nám laskavě sdělily, zda zamýšlejí zlepšení distribuce a dostupnosti letáků. Pokud ano, aby upřesnily jakým způsobem a kdy.

- **Zdá se, že přístup k veřejné podpoře / sociálnímu zabezpečení je spíše obtížný.** Žádáme kyperské orgány, aby laskavě dodaly aktuální statistiky včetně udání počtu žadatelů o azyl, kteří své právo na veřejnou podporu opravdu využívají. Z analýz z roku 2007 (od nevládních organizací) vyplývá, že více než 95 % žadatelů o azyl není ani zaměstnaných v oblastech povolených současnou politikou pracovního trhu, ani nepobírá veřejné přídavky.

- **Odvětví, ve kterých mají uprchlíci právo pracovat, jsou v současné době s ohledem na stav pracovního trhu omezeny na práci v živočišné výrobě a polnohospodářství.** Ministryně práce a sociálních věcí zdůraznila, že možnost rozšíření na další oblasti je hodnocena kladně. Žádáme kyperské orgány, aby laskavě uvedly, zda a kdy se očekává, že budou tato omezení (nebo některá z nich) zrušena.

- **Dlouhá doba zpracování žádostí o azyl a vysoký počet nahromaděných žádostí.** Podle nejnovějších informací byl personál azylové služby nedávno doplněn o 4 další zaměstnance, kteří budou prošetřovat žádosti o azyl. Pracovníci azylové služby (5 sociálních pracovníků a 1 sekretářka) se kromě toho v červnu přesunuli na imigrační úřad v Nikósii, aby mohli žádosti o azyl prošetřovat na místě. Pracovníci azylové služby pracují zpravidla přesčas, aby všechny žádosti o azyl prošetřili co nejdříve. Žádáme kyperské orgány, aby vytvořily *strukturované* plány pro (blízkou) budoucnost, aby bylo možné posuzovat žádosti o azyl v přiměřené době a zbavit se rovněž současného vysokého počtu nahromaděných žádostí (a vyhnout se jejich dalšímu hromadění).

- **Vazba na základě vydání soudního příkazu nebo příkazu k vyhoštění a zadržení.** Žádáme kyperské orgány, aby:
    - dodaly statistiku odrážející percentuální podíl osob zadržených na základě vydání soudního příkazu a percentuální podíl osob zadržených na základě vydání příkazu k vyhoštění nebo k zadržení;
    - objasnily postavení osoby, poté co byla propuštěna z vazby (například když vypršela maximální doba zadržení na základě vydání soudního příkazu, záležitost samotná však vyřešena nebyla);
    - vysvětlily, zda je zadržení uplatňováno jako jedna z posledních možností a zda jsou využívána i nějaká jiná účinná, byť méně donucovací opatření;
    - objasnily, zda uvažují o lhůtě pro dobrovolný návrat žadatelů, poté co byl vydán příkaz k jejich vyhoštění;
    - potvrdily zavedení maximální doby zadržení v délce 6 měsíců pro osoby zadržené na základě příkazu k vyhoštění a zadržení;
    - uvedly, zda plánují začít s pravidelným přezkumem příkazů k zadržení, který by prováděl některý soudní orgán.

- **Omezený přístup k právní pomoci.** Skutečnost, že neexistuje přístup k bezplatné právní pomoci u jiných než trestněprávních případů působí vážné znepokojení, protože zadržené osoby bez dostatečných finančních prostředků, z nichž by si mohli právní pomoc zaplatit sami, jsou bez obhájce. Kyperské orgány naznačily, že přístup k bezplatné právní pomoci u jiných než trestněprávních případů je nyní zvažován v rámci provádění směrnice o azylovém řízení 2005/85/ES. Žádáme kyperské orgány, aby laskavě podaly zprávu o výsledku a možných řešeních.

12. Prohlášení k Radě a Evropské komisi

Ačkoliv Kypr vstoupil do EU jako celek, skutečnou kontrolu vykonává vláda Kyperské republiky pouze na území sahající k demarkační linii, přičemž uplatňování acquis communautaire severně od ní bylo pozastaveno v souladu s protokolem č. 10 k aktu o přistoupení z roku 2003. Demarkační linie se z hlediska ilegálního přistěhovalectví stala velmi vážným problémem.

Rada a Komise by se tímto problémem měly zabývat v rámci probíhajících jednání o vstupu Turecka do EU. Turecko by mělo za tento stav přijmout svoji odpovědnost, protože následky, které se projevují na územích spravovaných kyperskou vládou, brzy vyústí v situaci, jež bude nezvládnutelná jak z hlediska demografického, tak i politického a finančního.

K doplnění výše uvedeného a v obecnějším kontextu je třeba upozornit i na to, že za posledních 18 měsíců nebylo ohledně bilaterální pracovní smlouvy mezi Tureckem a agenturou Frontex dosaženo žádných pokroků. Takový stav je nepřijatelný. Je nejvyšší čas, aby Turecko a EU dosáhly společné shody o důležitosti a naléhavosti těsné spolupráce na tomto poli.

PŘÍLOHA I

Evropský parlament
Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci
Delegace na Kypr
25.–27. května 2008

PROGRAM

Neděle 25. května 2008

14:55	příjezd do Larnaky, Kypr
16:30–17:30	návštěva famagustského zadržovacího střediska v Larnace
17:30–18:00	návštěva policejní stanice v Aradippou
18:00–19:00	přesun autobusem z Larnaky do hotelu v Nikósii

Pondělí 26. května 2008

8:30–9:00	přesun z hotelu do kanceláře Evropského parlamentu v Nikósii
9:00–10:00	**setkání s vysokým komisařem OSN pro uprchlíky** (UNHCR) a **nevládními organizacemi** (kancelář Evropského parlamentu)
10:00–11:00	**setkání s komisařkou pro veřejnou správu (veřejná ochránkyně práv), paní Elianou NICOLAOUOVOU** (kancelář Evropského parlamentu)
11:00–11:45	cesta do Kofinou
11:45–13:15	**návštěva střediska pro příjem v Kofinou**

Dále přítomni: za azylovou službu Ministerstva vnitra pan Sotos Ktoris, paní Natasa Andreouová a paní Kakia Demetriouová. Za Ministerstvo vnitra paní Papageorgiouová.

13:15–13:40	přesun do restaurace Kalymnos
13:40–15:30	oběd
15:30–16:30	přesun do zadržovací střediska v bloku 10 ústředního vězení v Nikósii
16:30–18:00	**návštěva zadržovacího střediska v bloku 10 ústředního vězení v Nikósii**

18:00–18:15 přesun do hotelu

Úterý 27. května 2008

8:30–9:00 přesun na Ministerstvo vnitra

9:00–10:30 **setkání s ministrem vnitra, panem Neoklisem SYLIKIOTISEM, ministryní práce a sociálních věcí, paní Sotiroulou CHARALAMBOUSOVOU, a se zástupci Ministerstva spravedlnosti a veřejného pořádku**

Dále přítomni: paní Anny Shakalliová, ředitelka Odboru občanského rejstříku a migrace Ministerstva vnitra, paní Marianna Frantziová, zástupkyně velitele policie, Ministerstvo spravedlnosti a veřejného pořádku, paní Emilios Lambrouová, superintendant „A“, Oddělení cizinecké a přistěhovalecké policie, Policie, Ministerstvo spravedlnosti a veřejného pořádku, paní Kyriaki Lambrianidouová, vrchní inspektorka, Policie, Ministerstvo spravedlnosti a veřejného pořádku, pan A. Leonidou, inspektor, Policie, Ministerstvo spravedlnosti a veřejného pořádku, pan Sotos Ktoris, člen správy azylové služby, Ministerstvo vnitra, paní Natasa Andreouová a/nebo paní Kakia Demetriouová, členky správy azylové služby, Ministerstvo vnitra, pan Andreas Constantinou, člen správy azylové služby, Ministerstvo vnitra, paní Agni Papageorgiouová, členka správy azylové služby, Ministerstvo vnitra.

10:30–10:45 přesun do kanceláře Evropského parlamentu

10:45–11:30 **tisková konference v kanceláři Evropského parlamentu**

11:30–11:45 přesun do hotelu

11:45–14:00 oběd

14:00–15:00 přesun na mezinárodní letiště v Larnace

16:00–-21:30 zpáteční let do Bruselu

Evropský parlament
Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci
Delegace na Kypr
25.–27. května 2008

SEZNAM ÚČASTNÍKŮ

Poslanci EP

Martine ROURE (PSE) (předsedkyně delegace)
Jeanine HENNIS-PLASSCHAERT (ALDE) (zpravodajka)

Jean LAMBERT (Verts/ALE)

Adamos ADAMOU (GUE/NGL) (mimo roční kvótu)
Panayiotis DEMETRIOU (PPE-DE) (mimo roční kvótu)
Ioannis KASOULIDES (PPE-DE) (mimo roční kvótu)
Marios MATSAKIS (ALDE) (mimo roční kvótu)

Asistenti poslanců

Pauline CHAIGNE (asistentka paní Martine ROUREOVÉ)
Nanda KELLY (asistentka paní Jeanine HENNISOVÉ-PLASSCHAERTOVÉ)
Emilie MIRDJANIAN (asistentka paní Roselyne LEFRANCOISOVÉ)

Političtí poradci výboru LIBE

Stavroula KALOPSIDIOTOU (GUE/NGL)
Annie LEMARCHAL (PSE)
Anders RASMUSSEN (ALDE)
Christine SIDENIUS (Verts/ALE)
Chiara TAMBURINI (GUE/NGL)

Sekretariát výboru LIBE

Ana DUMITRACHE
Cristina RODRIGUES

Kancelář EP v Nikósii

Tasos GEORGIOU (vedoucí kanceláře EP)

Tlumočníci

EL, EN, FR, DE, IT – 6 osob

PŘÍLOHA II

	2008*		2007		2006		2005		2004		2003		2002		Celkem	
	žádosti	osoby	žádosti	osoby	žádosti	osoby	žádosti	osoby	žádosti	osoby	žádosti	osoby	žádosti	osoby	**žádosti**	**osoby**
Podané žádosti	1862	2013	5905	6789	4286	4545	7291	7746	9285	9872	4032	4407	839	952	**33500**	**40610**
Rozhodnutí	**2840**	**2995**	**6749**	**7184**	**5295**	**5601**	**5499**	**5804**	**4998**	**5345**	**404**	**411**	**126**	**143**	**23071**	**27483**
a) žadatelé o azyl, jimž bylo přiznáno postavení uprchlíka	8	18	15	36	19	37	16	41	15	30	0	0	0	0	**73**	**162**
b) humanitární status (včetně podpůrné ochrany)	41	90	115	191	85	151	50	122	26	56	10	10	0	0	**327**	**620**
c) zamítnuto	1309	1374	2123	2316	1674	1779	2988	3133	2504	2734	267	274	126	143	**10991**	**11753**
d) uzavřené případy	1482	1513	4496	4641	3517	3634	2445	2508	2453	2525	127	127	0	0	**14520**	**14948**
Nevyřízené případy	7589	8841	8567	9823	9411	10218	10420	11274	8628	9332	4341	4805	713	809		

**do 30. 6. 2008*